

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hova a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 137. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy órára ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés:
irodáiban.

Megjelenik

vasár és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, június 18.

A vég.

Nagybecskerek, 1901. június 18.

(Dsk.) Vannak haldoklók, akik az utolsó agóniában, halálos ágyukban kínok között vajudva, nincsenek abban a helyzetben, hogy bár csak jelekkel is meg tudják érteni környezetükké azt, amit szívük sugallata szerint örökségképpen hátra akarnak hagyni.

Vannak olyanok, a kik — bár a halál árnyéka által már környezve vannak — szellemi erejük fogyatékossága folytán, bár testi erejük teljes birtokával dicsekedhetnek, szintén nincsenek annak a képességnek birtokában, hogy akaratukat érthetően a jövőre kihatólag hagyják végrendelkezésképp utódaikra.

De vannak olyanok is, akik mindkét fogyatkozástól menten, teljes szellemi, teljes akaratnyilvánítási képességükkel rendelkeznek a végküzdelmek között, a föltámadás biztos reményében nem csupán végrendelkezést képesek csinálni, hanem utolsó percükig képesek ügyeiket családjuk s a közérdek javára igazgatni.

Ilyen a mostan haldokló parlament is. Egytelől politikai végrendeletet hagy örökül utódnak, mely minden valószínűség szerint Phönix-módjára fog újjászülni s másfelől dolgozik, munkál, alkot végső lebeletéig.

Az a böles vezérlő szellem, mely új életre serkentette, ad erőt neki az utolsó szempillantásig az alkotás kedvére, vágyára, tehetségére.

Az összeférhetetlenségi törvény, a közigazgatás egyszerűsítésének nagyfontosságú javaslatai részben készen várják már a korona és törvényhozás szentesítését, részben pedig nagyfontosságú kérdésekkel kapcsolatosan megérett gyümölcsként fognak a nemzet ölébe hullani.

Voltaképpen politikai örökségképpen

a jövőendő országgyűlésre csak két kérdést hagy az utolsó ülésnek, melynek közelgő vége egyébiránt erősen érezteti hatását. Nagyon ügyesen ki kell használni az időt, ha törvényhozásunk el akarja végezni mindazt, amit még elvégeznie kellene. A helyi érdektől vasutakra vonatkozó javaslat, mint már említettük, kiesett az elvégzendők sorából. Kérdés, hogy a Horvátországgal kötendő pénzügyi egyezményvel nem fog-e ugyanez történni? Az országos bizottságok által kiküldött albizottságban horvát részről több új követeléssel állottak elő. Jellemző például, hogy az u. n. átutalási eljárásból a szesz- és cukoradónál elért haszonból is részt követelnek Horvátországnak.

Ez az egyik fontos kérdés.

A másik az önálló vámterületé, melynek kérdése már sokszor szellőztetve volt a képviselőházban. A miniszterelnöknek volt alkalma ismételt ügyben nyilatkozni ebben a kérdésben s meggyőzően bebizonyította, hogy az önálló vámterület tárgyában a Háznak előzetesen, míg a kérdés napirendre nem kerül, állást foglalni nem volna tanácsos. Ami az országgyűlés állásfoglalását illeti, a miniszterelnöknek tökéletesen igaza van. A közvéleménynek azonban minél behatóbban kellene foglalkozni a vámkérdéssel, mert ez mind az Ausztriához való viszonyunkat, mind a külföldet tekintve, ezidő szerint a legfontosabb. Azzal a nagyon sokszor ismételt tétellel, hogy ha tudunk Ausztriával oly alapon vámszövetséget kötni, mely érdekeinknek megfelel, akkor meg kell maradnunk a vámközösség mellett, a kérdést elútni nem lehet, mert hiszen épen azon fordul meg a dolog, hogy mi hát az az alap, mely érdekeinknek megfelel, vagyis az ország közigazgatási fejlődését lehetővé teszi? Ma már nem az általános elveknél, hanem a részleteknél tartunk.

Hogy pedig ideig jutottunk, hogy a vámkérdés ma egészen másképp áll az ország előtt, mint ezelőtt 4—5 évvel, annak egyik fő oka az Ausztria magatartásában beállt változás, annak az ellenséges irányzatnak érvényre jutása, mely egyenesen Magyarország közigazgatási és pénzügyi leigázására, gyarmati állapotba való lesüllyesztésére tör. A fölhangzó ellenvélemények biztosítanak minket arról, hogy az a törekvés a tagadás és megakadályozás politikájaképpen az új országgyűlésnek örökségképpen fog jutni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 8-ig urak részére is. A kádifürdő egész nap este 7/8 óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Június 22. Az olvasókör júniálisa az erdőben.
„ 23. Műkedvelői előadás a városi színházban.
„ 23. Csikódiázás a vásártéren.
„ 27. Torontái h. é. vasutak közgyűlése.
Július 7. A nagybecskereki könyvnyomdászok szak-egyletének János-ünnepélye az erdőben.

— Személyi hír. Pap Géza országgyűlési képviselő ma délelőtt Nagybecskereken tartózkodott.

— Rónay főispán a főgimnáziumban. A nagybecskereki főgimnáziumnak ma délelőtt illustis vendége volt. Rónay Jenő főispán ugyanis megjelent a 3-ik osztály vizsgáján, melynek egyik növendéke a főispán Gyula fia.

— A honvédelmi miniszter mandátuma. Temesvár város szabadelvű pártjának vasárnapi nagygyűlése báró Fejérváry Gézát, a város jelenlegi képviselőjét a jövő országgyűlésre újból jelölte. Plausich Mátyás királyi tanácsos pártelnök megnyitván a pártgyűlést, Barát Armin pártjegyzőt kéri fel a jegyzőkönyv vezetésére, majd előadván a gyűlés célját, üdvözlöi a nagy számban megjelent párttagokat, kiknek soraiiban ott volt Molnár Viktor főispán, Teibisz

A „TORONTÁL“ tárcája.

Választási mozgalmak.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

II.

Jung-Cse-Be-Rek, jun. 15-én.

Minapi cikkemnek, melyben a kínai választásokról számoltam be, váratlan hatása volt. Tegnap a jung-ke becs-reki Lloyd-társulat helyiségében egyik régi kardos barátommal leültem egy parthie Tart-Li-ra. Alig hogy bementam a 38-ik mestert (kell e mondanom, hogy vesztességben voltam) megjelenik a szolgál és átad nekem egy telegrammot. Jobb mellényszembembe tettem a táviratot, de a szolgál, ki szintén titkos politikus, ravasz szemhunyorítással odaszólt:

— Tessék csak elolvasni.

— Nem sietek. Mondám előkelő nyugalommal, közben ismételtel felírván a már az imént feljegyzett tarcet.

— De kérem, fontos.

Partnerem, ki szintén képviselő-jelölt, hozzájárult, hogy elolvaassam a táviratot s szemem a következő íráson pihentek meg.

Multkori cikkén megbotránkeztem.

Fegyelmet megelőző vizsgálatot elrendeltem ellene. Waldersee.

Valóban az új század csinos kis ujtással köszöntött be: Most már a tábornokok is el-

rendelik a fegyelmet megelőző vizsgálatot, még pedig az újságírók ellen. Szüzi érzés fogta el vágó szívemet. En ellenem még sohasem rendeltek el a fegyelmet megelőző vizsgálatot. Nem is tudom, hogyan fog izleni az én délutáni hideg kávém. Hogy viselem magam a kollegáimmal szemben, s ha egy hölgynek kezdek udvarolni, vajjon megkívánja-e a becsület, hogy a társalgást így vezessem be:

— Nagyságos asszonyom, én imádom, de ellenem megindították stb.

Fogalmam sincs, mit szólnának erre a vallomásra, pedig sok mindenfélét vallottam meg azóta, hogy ezt a nyomorult sárteket taposom.

Harmadszor is felírtam a tarcemet, (ugyanazt) bementam az utolsó 73 négyzertes facsanit (az európai országokban mesternek hívják) aztán gondterhelten fölve lementem a korzóra sétálni. Jó sorsom egy régi ismerősömet hozta elém.

— Nos, hogy állunk? kérdém nyájasan.

— Mint kutya a kutban — felelé ő lehangoltan.

— Bocsanat, jegyeztem meg szerényen, én sohasem jártam a kutban.

— Ugyan ne izéljen. Hát érezhetem magam másképpen, mikor 17-szer jön ki a vörös, én meg a feketét rakom meg.

— Ertem, Ön a roulette-ről beszél. De hát azt hiszi én játszani jöttem ide. Nem akarom megbántani a Be Ga Par Ti metropolit, de ha játszani akarok, télen elmegyek a Rivierára, nyáron Ostendébe. A természeti szépségeken

kivül vannak ott egyéb szépségek is, s a pénzem kívül akad egyéb fogható is.

— Kegyed furcsán beszél, szerkesztő Ur!

— Hát Ön nem, mikor a választásokat összecseréli a roulettel.

— Téved Uram, sohasem jártam helyesebb nyomon. Ugy-e bár a roulette a vörös és fekete körül forog. Nos hát a mi választásunk is. Az egyik jelölt vörös, a másik fekete. A többi — zérus. Nem hiszem azonban, hogy kijönne a zérus.

Jót nevettem és ott hagytam az ismerősömet.

Másnap elmentem a bel- és kereskedelemügyi miniszteriumba. Az államtitkárt kerestem fel, akiről tudtam, hogy nagy barátja az újságíróknak.

— Nagyságos uram, fontos államügyben jöttem.

Csodálkozva nézett rám, majd megkínált egy kényelmes állóhelylyel.

— Es mi legyen az?

— Szabadjegyre volna szükségem.

— Már megint egy — mormogta dühösen és ebben igaza volt. Nálunk Chinában annyi ember utazik potyajegygyel, hogy az újságírónak már nem jut.

— Edes szerkesztő Ur, mondok valamit. Megijedtem, mert tapasztalásból tudom, hogy ha nagyon udvariasak a nagy urak, akkor nem kapunk semmit.

— Parancsoljon.

— Most nem lehet, de később talán keresztülviszem.

Károly polgármester, Blaskovich Ferenc és Mayer Károly orsz. képviselők, Pethő János posta és távirati főigazgató és többen. Petrus József takarékpénztári vezérigazgató hosszabb beszédben méltányolta báró Fejérváry érdemeit. Határozatai javaslatot terjesztett elő, melyet a jelenlevők elfogadtak, mire az elnök báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert, mint a város képviselőjelöltjét a jövő országgyűlésre kikiáltotta. Még fölolvasták a Széll Kálmán miniszterelnökhöz, báró Fejérváryhoz és báró Podmaniczky Frigyes pártelnökhöz intézendő sürgönyöket, mire agyülés szétoszlott.

— **Humanus hadtestparancsnok.** Schwitzer Lajos lovag tábornagy, hadtestparancsnok ismét szép jelét adta humanus gondolkodásának, a mennyiben elrendelte, hogy a gyakorlatok a nyári hónapok alatt reggeli 5 órától 9 óráig tartassanak meg. A legénység d. e. 9 órákor már a laktanyákban kell hogy legyen.

— **Rajzkiállítás.** A nagybecskereki főgimnázium tanulóinak idei rajzkiállítását ma reggel 8 órákor nyitotta meg Balázs József igazgató szép számú közönség jelenlétében. A kiállított rajzok nem csak a II-ik emeleti tágas rajzterem padjait és falait, de a folyosót is teljesen megtöltik. A rajzoknak megsemmisítése már magában is élvezetes és tanulmányos látvány, már a fejlődés első stádiumában föl lehet fedezni a tehetséget az illető tanulóban, különösen ha a rajzok olyan rendszeres összeállításban tárolnak a néző szeméi elé, mint ezt a gimnáziumi ifjúság rajzainál láthattuk. A játékrájzok azok, amiket a gyermek teljes felügyelet nélkül, csupán saját szórakozásaképpen vet papírra, amelyekben legjobban nyilatkozik meg a tanuló hajlama és tehetsége. Bár kezdetleges, sokszor iromba vonásokkal látunk egy egy képet, de mindenkor természet után készült képet, megrajzolva, de ezekből már méltán következtethetünk a tanuló tehetségére, ami nyomban beigazolást nyer, ha a padokon elhelyezett rajztömböket végig lapozzuk. Azok a legjobb rajz, akik a játékrájz-kollekcióban leginkább feltűntek. A mértani rajzokat jellemzi a tisztaság, az egyöntetűség, amiből csakis a mintaszerű vezetésre következtethetünk. A nagyobb tanuló rajzait, akik görögpótló tárgyként foglalkoznak heti két órában rajzolásal, szintén csin, szabatos és kellő fegyelmezett jellegű. Oly szabatos és határozott körvonalakat látunk egyik másik gipszminta után készült dolgozaton, hogy szinte egy hivattaszerű festőnek is dicséretére válnék. Külön helyen vannak kiállítva az intézet tanulóit közt az év folyamán rendezett rajz-verseny kítettettjei. A felső osztálybeliek külön, az alsó osztálybeliek

is külön. A valóban szép dolgokat produkált nyertes tanulók a következők: Török Kálmán VIII., Hegedüs Andor IV., Rácz Oskár II., Herr György III., Mayer Jenő III., Franc Aladár IV. és Knyaskó Lajos III. oszt. tanulók. Említésre méltók még Pécs Ede VI. oszt. tanuló vázlatai, Bielek Vilmos VII. oszt. és Tóth László V. oszt. tanulók rajzai s az utóbbinak olajfestménye. A közönség gyönyörködve nézte végig a szép kiállítást, amely meggyőzött mindenkit, hogy Streitmán Antal tanárban oly vezetője van az ifjúságnak, akinek szakképzettsége, szorgalma kellő garanciát nyújtanak arra, hogy az ifjút, akiben csak szunnyadozik az alkotó tehetőség, arra segítse módszeres vezetésével, hogy idővel mester váljék belőle.

— **Házasság.** Gottlieb Mór helybeli fogtechnikus ma délelőtt tartotta egybekelését az anyakönyvi hivatalban Guttmann Berta kisasszonnyal, dr. Guttmann Jakab helybeli orvos kedves leányával.

— **A „Torontál” sajtópöre.** Klein Henrik gúzmalomtulaidonos a „Torontál” című napilap és még három kollegánk ellen sajtópört indított a kikindai törvényszéknél. Amint előre látható volt, a kikindai kir. törvényszék végzésének azon részét, melylyel sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt fel. szerkesztőnk ellen a bünyvizsgálatot elrendelte, megsemmisítette, a feljelentésnek dr. Brájjer, Barát és Békefi ellen vonatkozó részét hatáskör hiányában hivatalból visszautasította és a vizsgálat befejezése végett az összes iratokat a vizsgáló bírónak kiadta.

Valószínűleg első eset, hogy egyszerre három szerkesztőt idézzenek meg egy idegen törvényszék elé, tehát jogászokat és újságírókat egyaránt fogja érdekelni a nagykikindai kir. törvényszék vádtaadásának itt következő igazságos indokolása:

Indokolás.

Klein Henrik a Nagybecskereken megjelent „Torontál” 1901. évi január 14-én megjelent 11 ik számában, a Temesváron megjelent „Temesvarer Zeitung” 1901. évi január 16-án megjelent 13 ik számában, a Szegeden megjelent „Szegedi Napló” 1901. évi január 16-án megjelent 16 ik számában és a Zombolyán megjelent „Zombolyaer Zeitung” 1901. évi 4 ik számában megjelent éma hírlapi közlemény miatt, mintha ő (t. i. feljelentő) a saját biztosított malmát felgyújtotta volna, dr. Brájjer Lajos, mint a „Torontál”, Barát Armin, mint a „Temesvarer Zeitung”, Békefi Antal, mint a „Szegedi Napló” és Wunder Rezső, mint a „Zombolyaer Zeitung” felelős szerkesztői ellen, a Btk. 258. és 259. §§ aiba ütközés és minősül rágalmazás vétsége miatt feljelentést tett.

Tekintve, hogy ezen lapok közül a „Torontál”, a nagybecskereki kir. törvényszékhez tartozó, Nagybecskereken, a „Temesvarer Zeitung”, a temesvári törvényszékhez tartozó, Temesváron, a „Szegedi Napló”, a szegedi kir. törvényszékhez tartozó, Szegeden jelenik meg;

tekintve, hogy a B. P. 16. § a szerint a bünyvádi eljárásra a törvényben felsorolt kivételről eltekintve, mely a jelen esetben fenn nem forog, azon bíróság illetékes, melynek területén a bünytetendő cselekmény elkövetve lett;

tekintve, hogy a rágalmazónak panaszlott közlemény Nagybecskereken, Temesváron és Szegeden tétetvén közzé, a bünytetendő cselekmény ugyanott lett elkövetve;

tekintve, hogy Nagybecskerek, Temesvár és Szeged törvénykezés tekintetében nem tartoznak a nagykikindai kir. törvényszékhez;

tekintve, hogy sonki illetékes bíróságától el nem vonható;

tekintve, hogy a B. P. 15. § a értelmében hatáskörét és illetékességét a bíróság hivatalból vizsgálja; és tekintve, hogy a B. P. 263. § a értelmében a vádtaadás illetékességét az esetben is köteles hivatalból megvizsgálni, ha az ügyiratok nem az illetékesség kérdésében kerültek hozzá; az eljáró bír. 1339 B. 1901. számú végzésének dr. Brájjer Lajos, Barát Armin és Békefi Antalra vonatkozó részét a B. P. 384 § 4. pontja alapján megsemmisíteni és dr. Brájjer Lajos, Barát Armin és Békefi Antalra vonatkozólag a feljelentést hivatalból visszautasítani kellett.

Wunder Rezső elleni vizsgálat elrendelésének helye lévén, ez okból, a vizsgálat keresztülvitele céljából, az összes iratok a vizsgáló bírónak kiadandók voltak. Kelt Nagyikindán, a kir. törvényszék vádtaadásának, 1901. évi június hó 8-ik napján tartott üléséből.

— **Csikódíjazás.** A vasárnap végbemenő csikódíjazásra szép számmal érkeznek a jelentkezők. Eltérőleg más évektől, az idén túnyomólag vidékiek jelentkeztek nagy számmal, holott eddigelő a helybeli lötenyessétek vitték el leginkább az első díjakat. Helybeli gazda mind-éddig csak 36 jelentkezett.

— **Beiratások a felső kereskedelmi iskolában.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium i. évi 29.217. szám alatt kiadott rendeletével a felső kereskedelmi isk. tanulók felvételét és beiratását a jövő 1901-1902. iskola évtől kezdődőleg a következőképen szabályozza:

A felső kereskedelmi iskolákban a tanulóknak a tanév elején történt eddigi fölvétele és beírása zavarólag hatott a tanítás rendszeres megkezdésére, hogy az egyes felső kereskedelmi iskolákban a tanulók szabályszerű létszáma az intenzív szaktanítás érdekében lehetőleg betartassék, a következők rendelkeznek el:

1. A felső keresk. iskolában a tanuló fölvétele és beírása már a folyó tanévtől kezdve mindenkor a tanév bevégeztével, június hó 30-tól július hó 3-ig, esetleg 5-ig eszközözendő, a midőn a beirt tanulók az igazgató-

— De kérem, nekem most a választások előtt volna rá szükségem.

Magas, szikár alakja felegyenesedett.

— Nem lehet egyelőre, de különben sem érek rá. Tudja mivel vagyok elfoglalva? Most kombinálok a harmadik különvonatot, mely a yung-cse-be-re-ki választókat elviszi.

— Talán idehozza, államtitkár ur.

— Nem, nem, elviszi. Mert úgy áll a dolog, hogy október 16-án népvándorlás fog innen kiindulni. A szavazó polgárok nem akarják megérteni sem az egyik jelöltet, sem a másikat, tehát inkább elutaznak. Így nem lesz ellenségük egyik sem.

— Valóban különös politikai karakterek vannak itt Chinában, mondám én elsodálkozva.

Az államtitkár tovább irt s én megértvén a célzást, hatás és szabadjegy nélkül távoztam.

Kiu-Chi-Li-Fel-Vajun, jun. 16.

Fájdalmas kétség marta a szívemet, vajjon melyik kastély barátságos vendégszeretét vegyem igénybe a kerületben, melynek választási mozgalmairól annyi mindenfélét beszélnek kicsinyek és nagyok. Ekkor jutott eszembe, hogy voltaképpen egyik jelölt sem hitt meg s így jobbnak tartottam a nagy vendéglőbe bevonulni.

Vig hangulatban találtam a vendégeket. Bor, sör, cigaretté, szivar volt bőven, tehát jó kedv is.

— Sok jelölt lehet erre felé, hogyilyen jól él az istenadta nép, szóltam oda a korcsmárosnak.

— Dehogy sok. Kettő, de az a javából. Mindakettő haragszik. En tapasztalt ember létemre mondhatom Uraságodnak: Aki haragszik, az fiset.

— Talán inkább megtordítva, jegyzem meg: A ki fizet, az haragszik.

— Ahogy vesszük. De annyi bizonyos, hogy az egész országban itt lesz a legkomolyabb harc. Egyik se hagyja magát. A mi jelöltünk az érti a módját. Ismer minden embert, minden asszonyt, meg is cirógatja, megcsókolja a gyerekeket. Lássá még sem bizom a győzelmében.

— Vajjon miért nem? kérdem meglepetve.

— Uram, itt Chinában nem hisznek az ilyen „flana”-nak, mint a mi nyelvünkön mondják. A másik jelölt nem mutatkozik folyton, de azért nem fog róla rosszat hallani.

— És folyik már a korteskedés? kérdetem érdeklődéssel.

— Hogyne folynék! Sőt olyan vehemenciával, hogy az ember Magyarországon képseli magát.

— Miből lehet erre következtetni?

— Miből, nevetett a korcsmáros. Abból, hogy a mi jelöltünknek eddig megették 31 birkáját, 18 disznáját, 211 libáját, 318 csirkéjét, megitták 11 hekto borát . . .

— Ön talán a Ron-To-Tá-li statisztikai hivatal főnöke? kérdem mosolyogva.

— Nem, kérem, de szeretem a jó ételt, ha nem kerül pénzbe. Mostanában pedig még a kutya is feketét issik ebéd után.

— Hogy van az, hogy önöknél ily elkeseredett hangulat uralkodik?

— Hát persze, hogy ez feltűnik mindenkinek, mondá elgondolkozva a korcsmáros. De hát, tetszik tudni, nekem már úgy tetszik, hogy nem is a két jelölt között, a fekete és a szőke szakál között, (mint mi szoktuk őket nevezni) kell választanunk. Most már a fő-kuan (önöknél mandarin-nak hívják) és a hajdani al-kuan között lesz választás. Tudja, Uram, ezek ketten nem szeretik egymást. Azt mondják, hogy az újságban is volt valami bajuk. Talán nem is igaz.

— A mi az újságban áll? kérdem csendes rezignációval.

— Az pláne nem, felelte a gazdám szilárd meggyőződéssel. Ráfogtak a fő-kuanra mindenféle csunya dolgokat, amikről küldt, hogy egy se igaz. Azt mondják, valami asszonyi história körül forgott az egész. A püspököt is emlegetik, de már evvel nem szolgálhatok.

— Köszönöm, én az asszonyokat jobban szeretem a püspöknél is. Különben ismeri „Hamlet”-et?

— Mi hozzánk nem jár. Mit is csinálna itt?

— Igaza van, de Hamletnek is. Ő mondja, hogy sok mindenféle történik ég s föld között, amit a mi esztünk fel nem fog.

A korcsmáros furcsán nézett rám. Nem tudom azért-e, mert párhuzamot vontam asszony és püspök között, mert Shakespeare-t idéztem, vagy azért, mert elfelejtettem a chehmet kifizetni. Erről és a többi kerületekről legközelebb.

Schmacthwarz Tihamér.

nál hagyják isk. bizonyítványukat a felvételi díj lefizetése ellenében beirási igazolványt kapnak.

2. Ha a tanév végén felvett tanulók a következő tanév elején szeptember hó 4-ig az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

3. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek nincs helye; a felvételek személyesen, a szülő vagy gyám kíséretében kell megjelenni.

4. Szeptember elején folytatólagos felvétel csak az esetben s annál az iskolánál történhetik kivételesen, a hol a szabályszerű létszám még nincs betöltve; a létszámon felül való kivételes felvétel csakis indokolt esetben s elızetes fıigazgatói engedély alapján eszközölhetõ.

Nagybecskerek, 1901. június 18.

Az áll. felsõ keresk. isk. igazgatósága.

Testvérgyilkosság. Egy félkegyelmű, hülye ember szörnyű büntényt követett el ma hajnalban, amiért a földi igazságszolgáltatás aligha büntetheti, mert értelmi színvonala alig magasabb egy állaténál s amit tett, hite és meggyőződése szerint helyesen tette és annak úgy kellett lennie. A Mészáros Lázár utca 1848. számú házban lakik a Vucskovácski-család. Ma hajnalban 5 óra tájban Vucskovácski Julcsa észrevette, hogy Zsarkó bátyja az ablakon ugrik ki, oda szólott idősebb bátyjának, Vucskovácski Györgynek, hogy jöjjen ki és nézze meg, mit művelt testvére s fenytse meg érte. Midőn György bátyja nem adott feleletet, bement hozzá a másik szobába és rémülten vette észre, hogy György feje vértől borítva lehanyatlik a diványról, ahol aludt. Elkialtotta magát és jajveszékéseire oda futottak a szomszédok, akik legelsőbben is orvosért szaladtak. Gyorsan, majdnem egyszerre érkeztek a helyszínre dr. Král és dr. Grün, akik bekötötték a súlyosan sérültet, akinek homlokától egész a füléig terjedő mély sebe volt fején, amelyet egy feltűnő nagy és nehéz baltával ejtettek rajta. Az orvosok intézkedéseire a sérültet beállították a kórházba, ahol a reggelt aligha éri meg. Nemsokára megérkezett a helyszínre Berkes Lajos h. rendõrkapitány és Szilágyi Lajos törvényszéki h. vizsgálóbíró, akik csakhamar elõkerítették a gyilkost Vucskovácski Zsarkó 21 éves hülye ember személyében, aki édes testvére a meggyilkoltak. A gyilkos testvér minden zavar nélkül beismerte szörnyű tettét, amelynek súlyosságáról fogalma sincsen. Vallomásaiban azt adta el, hogy azért vágta agyon bátyját, mert ez a mult évben úgy elverte, hogy ennek következtében sokáig kellett fekdünie a kórházban s az orvosok által gyógyíthatatlannak konstatált szívbaja bátyja verésétől származik. „Ha tehát — ugymond a gyilkos — nekem meg kell halnom, haljon meg a testvérem is”. A gyilkos testvér letartóztatva marad mindenestre, mielőtt az igazságszolgáltatás kezébe adnák, elõbb orvosi megfigyelés alá veszik, hogy hivatalosan is konstatálják beszámíthatatlanságát, mely esetben elmeorvosi intézetbe kerül.

— **Lövés az ablakon át.** Egres községben — mint nekünk írják — a napokban egy tehetõs gazda esett áldozatul valamelyik régi haragos bosszujának. Eppen vacsoránál ült Blozsu János, amikor az utcáról az ablakon keresztül belöttek a szobába. A golyó szíve táján érte a gazdát s nyomban megölte. A lövésre a család tagjai kifutottak az utcára; a ház elõtt azonban senkit sem találtak, mert a merénylõ elmenekült a sötét éjszakában. A csendõrség megindította a nyomozást.

Színház és irodalom.

* **Színészet Nagyszentmiklóson.** Mint Nagy szentmiklósról írják lepunknak, az idei nyári évadra a játsszási engedélyt Pest i H á s z Lajos, a szabadkai színház igazgatója kapta meg oly feltétellel, hogy az elõadásokat július 8 án köteleles lesz megkezdeni. A társulat nõ tagjai a következõk: Szõgyi Giza opera és koloratur énekesnõ. Sz. Kállay Jolán szubrett, Vida Etelka énekesnõ, Traján Irma hõsnõ, Kressz Ilonka szende, Simon Mariska vigjátéki szubrett és énekesnõ, Lomnicyné Julia komika, Török Jolán drámai anya és társalgási, Kendi Piroska vigjátéki szende, F. Hevér Juliska segéd énekesnõ. Férfi tagok: Baróthy Antal hõs, Tóth Antal

tragikus és drámai apa, Falusy István bariton, Ferency Frici komikus, Ratkay Sándor tenor buffó, Márton Miklós hõstenor, Szigethi Andor tenorista, Szatmári Lajos hõs szerelmes, Hajnal György lírai szerelmes, Kovács Andor komikus és intrikus, Ujvári Miklós síheder komikus. Ezenkívül karénekesek és karénekesnõk.

* **Magyar Nemzet.** Politikai napilap azt a kiszámíthatatlan elõnyt nyújtja olvasóinak, hogy 12 órával elõzi meg az összes fıvárosi napilapokat, s ugyanakkor, a midõn itt a fıvárosban a reggeli lapokat olvasni kezdik, a „Magyar Nemzet” már az ország legtávolibb vidékein is elmondja a tegnap összes eseményeit. A „Magyar Nemzet”-et már az esti vonatok röpitik a szó szoros értelmében a Kárpátoktól az Adriáig s dacára annak, hogy már este 6 órakor jelenik meg, mindent tud és mindent közöl, a mit a többi lapok csak másnap reggel hoznak. Es mégis a „Magyar Nemzet” a legolcsóbb napilap nemcsak nálunk, hanem az egész kontinensen. Husz, huszonnégy oldalon jelenik meg rendszeren és elõfizetési ára egy óra mégis csak 2 korona. Mutatványszám 6 napig ingyen. Cim: „Magyar Nemzet” kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi ut 54. szám.

* **Magyar Bazár.** Ezt a legrégibb, legjobb divatlapot az Athenaeum r-t. adja ki. A „Magyar Bazár” az egyetlen magyar divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg mindig bõ divatrésszel, gyönyörű szíves divatképekkel és illusztrált szépirodalmi melléklettel. A „Magyar Bazár” borítékján annyi tudnivalót közöl a társaságból, háztartásból, regényt, amely nyit egyetlenegy sem a hazai divatlapok közül; a „Magyar Bazár” elõfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi ut 54.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselõház ülése június 18-án.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselõház mai ülésében folytatták a közigazgatás egyszerűsítésérõl szóló javaslat tárgyalását.

A király utazása.

Budapest, június 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsbõl jelentik: Ó felsége ma reggel csehországi utjáról visszaérkezett és a pályaudvarról egyenesen Schönbrunnba hajtott.

Követünk a szultánnal.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Calice báró tegnap este a szultánhoz volt hivatalos ebédre. Az ebéd a Yldiz-kioszkban folyt le, melynek végeztével a szultán külön kihallgatáson fogadta monarchiánk képviselõjét.

Öröm a cári családban.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szent-Pétervárról jelentik: Alexandra cárné ma egy egészséges leánygyermeknek adott életet.

Zivatarok.

Budapest, június 18. (A „Torontál” ered. táv.) Ugy Felsõ-Magyarországon, mint Erdélyben tegnap nagy zivatarok voltak. Egy müncheni távirat szerint az Izar és Lech kiáradt. Dél-Tirolban oly erõs volt a zivatar, hogy a forgalmat több helyen be kellett szüntetni. Felsõ Olaszországból is nagy zivatarokat jelentenek.

A Bismarck-szobor leleplezéséhez.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Berlinbõl jelentik: A németországi lapok egyhangú örömmel konstatálják, hogy egy a császár mint a kancellár teljes mértékben méltányolták a vasárnapi szobor-leleplezés alkalmával Bismarck nagyságát. A szobrot Begas legsikerültebb mûvének mondják.

A burok szabadságharca.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fokvárosból táviratozzák: Az angolok állítólag szétszörták Devettnek a minapában összevont csapatait

Londonból jelentik: Sheppec kommandója elfoglalta Murrayburgot, kifosztván az összes tüzleteket. Ezen kívül 150 bur elfogott egy 29 angol katonából álló õrjáratot.

Budapesti gabonatõzsde.

Budapest, 1901. június 18.

A készárutõzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilõs	50 kilogr. ára		kilõs	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.65	7.75	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.85	7.95	80	8.30	8.40
Pestvidéki	„	76	7.85	7.95	80	8.20	8.30
Bácskai	„	76	7.90	8.05	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsõrendü	kilõs	70-72	7.30	7.45
„	„	másodrendü	—	—	7.20	7.39
Árpa	„	takarmány	60-62	—	6.40	6.75
„	„	égetni való	62-64	—	6.10	6.30
„	„	sõrfõzésre való	64-66	—	0.—	0.—
Zab	„	—	39-41	—	7.30	7.50
Tengeri õ	„	bánsági	—	—	0.—	0.—
„	„	másnemü	—	—	5.45	5.50

Határidõ-üzlet.

Budapest, június 18 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Dacára az erõs kínálatnak, ma a tõzsdén lanyha volt az irányzat, sõt készáruban teljesen üzlettelen. Határidõüzletben déli 1 órakor a következõ kötések jegyeztettek:
 Buza októberre 8.02—8.03
 Rozs „ 6.85—6.86
 Zab „ 6.26—6.27
 Tengeri júliusra 5.43—5.44
 Repece augusztusra 13.10—13.15

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1901. május hó 1-tõl.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelõtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelõtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelõtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Verseczről: délelõtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 28 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

1722. sz. 1901.

612—1.1

Árlejtési hirdetmény.

Kis-Zombor község iskolájánál 4 tanterem, egy tanácsterem s egy tanítói lakás építésének biztosítása céljából az árlejtés július hó 7-én d. e. 9 órakor Kis-Zombor község tanácstermében fog megtartatni.

Az építési költség téglá, mész, föld és homokanyagokon kívül 19716 kor. 05 fill. van elõirányozva, melynek 10% bánatpénzül az árlejtés megkezdésekor készpénzben lefizetendõ.

Az árverési feltételek a jegyzõi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetõk.

Kis-Zombor, 1901. évi június 6.

Községi elõljáróság.

3735 kig. sz. 1901.

600-3.3

HIRDETMÉNY.

A nagyszentmiklósi járás uti bizottsága 1901. évi április hó 12-én hozott 21323/1901. számú alispáni rendelettel jóváhagyott határozatával a nagyszentmiklósi vaskányi járási közutnak még kiépítetlen 12.5 km. szakaszának asucait tört köveli kiépítését és hengerelését 100.237 kor. 50 fillér erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából 1901. évi június hó 27-én délelőtti 11 órakor a nagyszentmiklósi főszolgabíró hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettefik, a versenyezni óhajtok felhívhatnak, hogy a fenti munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kintűzött nap délelőtti 11 óráig alólírott főszolgabíróhoz mint uti bizottsági elnökhöz annál inkább nyújtsák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó részletes feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig megtekinthetők.

Nagyszentmiklóson, 1901. évi június hó 10-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

887. szám. 1901.

611-3.1

Földhaszonbérbeadási hirdetés.

A m. kir. közalapítványi uradalom 1901. évi október 1-től következő birtokait adja haszonbérbe, és pedig:

Az Unip és Ujlak községek határabani 851⁸¹⁴/₁₀₀₀ kat. holdat házilag gazdálkodás és egy bérlőlak építésének kötelezettsége mellett 12 évi időtartamra.

A Keresztes község határában 674¹⁵⁵⁸/₁₀₀₀ kat hold házilag gazdálkodás kötelezettsége mellett 12 évi időtartamra.

A haszonbérbeadások zárt ajánlati versenytárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árveréseken fognak eszközöltetni és pedig 1901. évi június hó 25-én délelőtti tizenegy órakor a buziasíri fürdőhelyen székelő közalap. ker. főtisztviség hivatalos helyiségében.

Ezen határnapokra bérelni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és kellő bánatpénzzel felszerelt írásos zárt ajánlataikat, melyekben a holdankénti megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betűkkel kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő

a bérbeadási feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, — bértárgyanként külön borítékozva a fenti határidő előtt alólírott főtisztviséghez nyújtsák be a kintűzött határnap előtti napig, míg a határnapon azok az árverési bizottságnak adandók át, a borítékra feljegyezvén, hogy az ajánlat mely bértárgyra vonatkozik.

Bánatpénzt a bérelni szándékoló birtoktest minden holdja után kettő (2) kor. csatolandó az írásos ajánlatokhoz vagy teendő le a szóbeli ajánlat megtevése előtt készpénzben vagy az állam által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban.

Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyancsak akik az uradalommal szemben hátralekös tartozásban vannak vagy bármely címen perben állanak, az árverésből ki vannak zárva.

Elkésve érkezett vagy utóajánlatok, valamint kellően ki nem állított vagy fel nem szerelték figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közti szabad választási jog az uradalomnak fentartatik.

A részletes haszonbéri feltételek alólírott főtisztviségnél, valamint az unip-ujlakira a törökcsákos és a keresztesre a csákovai közalap. uradalmi ispánságoknál a szokásos hivatalos órák alatt megtekinthetők vagy érdeklődők költségeire lemásolhatók.

Buziasíron, 1901. évi június hó 1-én

M. kir. közalap. gaz. ker. főtisztviség.

Torontálvármegye alispánjától.

22897. szám. 1901.

605-1.1

Pályázati hirdetés.

Nagy k i k i n d a városánál ujonnan szervezett és évi 1400 korona fizetés és 300 korona lakbérrel javadalmazott kataszteri nyilvántartói, továbbá 5 egyenként évi 1200 korona fizetés és 240 korona lakbérrel javadalmazott városi adótisztii állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket hozzám ez évi június 25-ig nyújtsák be.

Nagybecskereken, 1901. évi június hó 10-én.

Dr. Dellimanics s k.,
alispán.

Dolác község előljárósága,

1311. kig. sz. 1901.

602-3.2

Árverési hirdetés.

Dolác község urbéres területen gyakorolható vadászati jog 1901. évi augusztus hó 1-től hat egymás után következő évre f. évi július hó 1-én délelőtti 9 órakor Dolác község jegyzői irodában a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Dolác, 1901. június 12-én.

W i u m e
jegyző.

Rattinger János.
bíró.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy Schnitzler Lipót urnak 35 év óta helyben fennálló

fűszer-üzletét

f. évi június hó 10-én átvetem

s azt saját nevem alatt — Treitler Gusztáv — mint bejegyzett cég vezetni fogom.

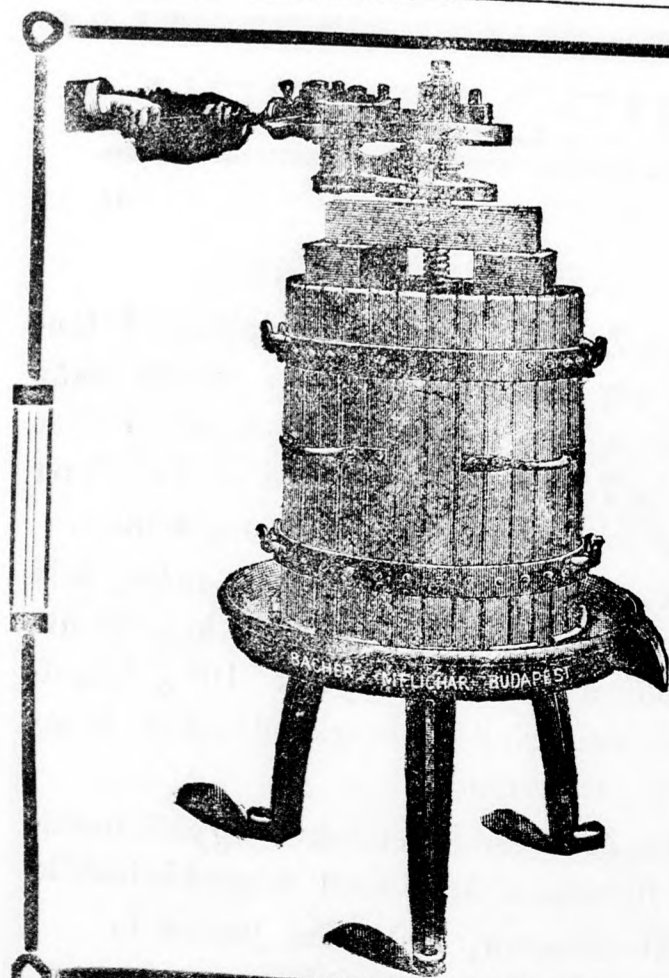
Amidőn kiemelni vagyok bátor, hogy üzletem kicsinyben és nagyban eladásra van berendezve, kérem a t. közönséget, hogy bevásárlásaikkal engem minél gyakrabban megtisztelni sziveskedjék.

Előre is a legjobb kiszolgálást biztosítva,

kiváló tisztelettel

Treitler Gusztáv.

609-3.1

ALKALMI VÉTEL

Következő mezőgazdasági gépeket minden elfogadható ár mellett eladom:

- 1 drb. 8 HP. Schuttleworth-féle cséplőszekevény 11624. sz., használt állapotban.
- 1 drb. 4 HP. járgányos cséplő, zsákolási készülékkel, új állapotban.
- 1 drb. 2 HP. új járgányos cséplő.
- 4 drb. kerék tengelyes és ruddal egy 8 HP. cséplőszekevényhez, majdnem új állapotban.
- 1 drb. 19 soros Schlick-féle vetőgép, új.
- 3 drb. 17 soros, 3 drb. 15 soros, 1 drb. 13 soros és 1 drb. 11 soros használt vetőgép, kifogástalan állapotban.

A gépek nálam bármely időben megtekinthetők és szívesen szolgálak felvilágosításokkal.

ECKSTEIN VILMOS,
gazdaság-gépgyári raktára
Nagybecskerek.

569-100.59